

feiten en meningen uit de media- wereld

JAN SERVAES
EN
WIM VAN DER BIESEN

Voor het eerst in de geschiedenis heeft ELK VAN DE DRIE GROTE AMERIKAANSE TV-NETTEN in 1977 EEN BRUTO-ONTVANGST VAN MEER DAN 1 MILJARD DOLLAR gehad. Het totaal aan inkomsten van advertenties en voortverkoop van programma's bedroeg 3,3 miljard dollar. Volgens het jaarlijkse onderzoek over mediatrends van «Ted Bates and C°», steeg de 'cost-per-thousand' voor TV-producties, tussen 1970 en 1977, met 76 % voor de dagprogramma's en met 68 % voor avonduitzendingen. Dat is een stuk meer dan de stijging van 56 % van de index der consumptieprijzen, maar heel wat minder dan de razendsnelle stijging van de advertentieprijzen, die vooral door de televisie, vanwege de groeiende vraag, naar omhoog worden geduwd. Het kijken blijkt daarentegen te dalen, zodat de strijd om de kijker (m.a.w. het gevecht om de eerste plaats in de 'ratings' of kijkcijfers) harder dan ooit is geworden. De advertentieprijs varieert van 45.000 tot 100.000 dollar per halve minuut naargelang van de plaats op de ratinglijst, waardoor het verschil tussen een eerste en derde plaats per jaar al vlug 100 miljoen dollar meer of minder betekent.

Tijdens de jongste drie jaar gingen in ons land meer dan 8.000 werkplaatsen in de DRUKKERIJSECTOR verloren. Zowel de beroepsfederatie Febelgra als de betreffende vakbondsinstanties spraken hun bezorgdheid uit over de sterke achteruitgang van de tewerkstelling in het drukkerij-, grafische kunst- en dagbladbedrijf.

Op 26 mei 1978 hield de Westduitse bondskanselier HELMUT SCHMIDT in het gezaghebbende weekblad «Die Zeit» een PLEIDOOI VOOR EEN TELEVISIELOZE DAG PER WEEK. Hij kon zich niet van de indruk ontdoen dat de mensen niet meer voldoende met elkaar praten of gezamenlijke activiteiten ondernemen. Volgens hem is de televisie één van de boosdoeners: «Mijn indruk is dat overdreven televisieconsumptie de onderlinge directe menselijke omgang verdringt». Als nadelen van televisie noemt hij: zij fungeert als oppas voor kinderen en heeft een nog gevaarlijker invloed op de opvoeding dan de oorlogstijd. Schmidt is er van overtuigd dat zijn voorstel voor veel

televisiekijkers moeilijk te verteren zal zijn. Maar nog rotsvaster is zijn geloof dat er bij realisering spoedig positieve ervaringen zullen volgen: «Zij zullen vaststellen dat er dingen zijn die nog meer plezier verschaffen dan de televisie. Zoals velen op de autovrije zondag hebben ervaren dat er nog ander plezier bestaat dan autorijden».

In sommige landen wordt het systeem van de T.V.-vrije dag reeds een hele tijd toegepast, o.a. in Hongarije, waar men het iedere maandag zonder televisie moet stellen. Naar men zegt, is die dag er een van de prettigste van de week.

De Antwerpse bankier Van Thillo heeft volgens het marketingblad Pub 50 % van de aandelen van HET LAATSTE NIEUWS overgenomen. De aandelen van deze krant waren door de vroegere eigenaar, Hoste, gelijk verdeeld onder zijn beide dochters. De ene is gehuwd met Vink, één van de huidige aandeelhouders van «Het Laatste Nieuws», de andere met een Belgische ambassadeur in Latijns-Amerika. Deze laatste had haar mandaat aan Martens gedelegeerd, en het zijn haar 50 % aandelen die nu in handen gekomen zijn van Van Thillo. Deze wordt hiermee meteen een van de voornaamste aandeelhouders van «Publicité d'Aujourd'hui», aangezien hij reeds één derde aandelen bezat. Met één zesde van de aandelen hoeft hij nu slechts één der beide andere aandeelhouders — Vink of Brébart — aan zijn zijde te krijgen om een meerderheid te verwerven.

Van Thillo is reeds eigenaar van DE POST en van een met dit blad verbonden drukkerij in Deurne. «De Post» verhuisde onlangs met zijn redactie naar «Het Laatste Nieuws», terwijl de publiciteitsregie ondergebracht werd bij «Publicité d'Aujourd'hui». Dit brengt INTERESSANTE VERSCHUIVINGEN TEWEEG IN DE BELGISCHE PERSWERELD. Er was zich reeds een machtsblok aan het vormen rond Vlerick, Mark Eyskens, de Kredietbank, de Boel-werven en Roelarta. Het tweede blok vormde zich rond Leysen van de VUM die «De Standaard» uitgeeft. Rond de persoon van Van Thillo is zich na het verwerven van de helft van de aandelen van «Het Laatste Nieuws» een derde blok aan het vormen binnen de Vlaams-liberale sfeer.

Sinds 30 mei 1978 kreeg het bekende Franse dagblad «Le Monde» er een broertje

bij : het maandblad LE MONDE DE LA MUSIQUE. Het is de bedoeling om alle muziekrichtingen en soorten in gelijke mate aan bod te laten komen.

Daarnaast geeft «Le Monde» ook nog de maandbladen «Le Monde Diplomatique» en «Le Monde de l'éducation» uit, het wekelijkse «Le Monde Hebdomadaire», en verder uitstekend gedocumenteerde dossiers en jaaroverzichten.

Begin juni 1978 verklaarde directeur-generaal R. WANGERMEE van de RTBF op een internationaal colloquium te Luik zich VOORSTANDER VAN RECLAME OP DE BELGISCHE TELEVISIE. De reclame-opbrengsten zijn volgens Wangermée dringend nodig om te voorkomen dat «De Belgische radio- en televisieuitzendingen in een onderontwikkeld stadium terechtkomen». België, met zijn kabeltelevisie, kan niet langer doen alsof het een eiland binnen Europa is, als men weet dat Belgisch kapitaal een privéstation als het Luxemburgse commerciële RTL overeind houdt, dat zijn reclame niet alleen naar België uitstuurt, maar zijn werving ook speciaal op ons land afstemt.

De vakbonden daarentegen hebben zich nogmaals uitdrukkelijk tegen eterreclame uitgesproken.

De van 1921 daterende wet op het bibliotheekwezen werd op 6 juni 1978 vervangen door een NIEUW BIBLIOTHEEKDECREET. Het decreet streeft vooral een centralisatie en professionalisering na. Bedoeling is om de ruim 1200 Vlaamse bibliotheekjes tot een behoorlijk en rationeel uitgebouwd aantal terug te brengen, zodat over drie jaar elke Vlaamse gemeente een openbare gemeentelijke bibliotheek zal bezitten.

Uit een onderzoek bij de Westduitse televisie ARD blijkt dat gemiddeld 80 LIJKEN PER WEEK op het scherm getoond worden.

Uit een studie van het Belgisch Komitee voor Distributie in verband met de VERDELING VAN DE RECLAME-INVESTERINGEN PER MEDIUM TIJDENS DE JAREN 1972-

1976 blijkt dat ondanks de crisis van de jongste jaren, de reclame-investeringen tijdens 1976 een belangrijke ontwikkeling hebben gekend. In 1976 bedroeg de vooruitgang 8,7 %, een groeiritme dat sedert 1972 niet meer werd bereikt. Het blijkt daarboven dat tijdens de zogenaamde 'slechte jaren' (1974 en 1975) de reclame-investeringen nooit zijn verminderd. Ze stegen zelfs met 5 en 2 %. In 1976 beliep het totaal bedrag van deze investeringen 11.587 MILJOEN FR., TEGEN 10.655 miljoen in 1975 en 9.368 miljoen in 1972. De helft van deze investeringen gaat naar de kranten en tijdschriften (32,4 % naar de kranten, met inbegrip van de 'kleine advertenties'). Radio en televisie kregen in 1976 2,9 % van het totaal der investeringen. Aangezien de BRT officieel geen reclame opneemt, betreft het hier reclame-investeringen in de uitzendingen van buitenlandse omroepen. In absolute cijfers betekende dit 337 miljoen, waarvan 312 miljoen uitsluitend voor de televisie bestemd was. In 1975 was er 199 miljoen, in 1974 185, in 1973 120 en in 1972 100 miljoen voor radio en televisie voorzien.

De buitenreclame gaat met 15,7 % lopen, de directe reclame met 25,4 % en de bioscoopreclame met nauwelijks 1,8 %. In het jaar 1976 bedroeg het totaal van de reclame-investeringen 0,56 % van het Bruto Nationaal Produkt (BNP) en 0,75 % van het totaal bedrag van de privé-consumptie. Het aandeel van de reclame-investeringen per inwoner stijgt : het bedroeg 1.180 fr. in 1976 tegen 963 fr. in 1972. De totale omzet van de 28 belangrijkste reclamebureaus die op de Belgische markt werkzaam zijn, bedroeg in 1977 8.650 miljoen. Ten opzichte van 1976 betekende dit een stijging van de omzet met 21,6 %.

Begin juni 1978 sloot de oudste Vlaamse uitgeverij, de Antwerpse meester-drukker BUSCHMANN, zijn boeken. Dit 136 jaar oude bedrijf was de voornaamste uitgever van het werk van Hendrik Conscience en genoot een grote faam tot ver over de landsgrenzen.

Op 14 juni 1978 werd Toon Van Severen, cultuurredacteur en syndicaal afgevaardigde van de christelijke bediendenvakbond LBC bij het weekblad KNACK, door de directie van de Uitgeversmaatschappij

Roularta op staande voet ontslagen en dit op aanvraag van de hoofdredacteur. In een communiqué van de bediendenvakbonden LBC-BBTK contesteren «de redacteuren en hun vakbonden formeel de professionele tekortkomingen die worden ingeroepen als motieven voor het ontslag en veroordelen de anti-syndikale intimidatie die hier werd aangewend».

Sinds 28 juni 1978 verschijnt het Franse links-liberale dagblad QUOTIDIEN DE PARIS niet meer. Het blad was pas in 1974 opgericht. Als grote oorzaken noemde de directeur het gebrek aan beroepsijver en de té «ideologische» en weinig «journalistieke» aanpak van de meeste journalisten. De oplage bedroeg nog nauwelijks veertienduizend exemplaren.

De beslissing over de verdere toekomst van VERONICA (C-omroep worden of uit de ether verdwijnen) is nogmaals tot 31 maart 1979 uitgesteld. De nieuwe minister van C.R.M., Mevr. Gardeniers, wil eerst de resultaten van het onderzoek over de «commerciële bindingen van Veronica» afwachten. Intussen blijft de V.O.O. aspirant, met een wekelijkse zendtijd van 3 uur radio en 1 uur televisie.

Begin juli 1978 waren er hardnekkige geruchten dat de Antwerpse socialistische krant VOLKSGAZET in ernstige financiële moeilijkheden verkeerde. Zij zou een deficit hebben van ruim 300 miljoen fr. Enkele dagen later (14 juli 1978) werden deze geruchten bevestigd, toen zowel de uitgeverij («Ontwikkeling») als de drukkerij («Exelsior») van Volksgazet IN FALING werden GESTELD door de Antwerpse Rechtbank van Koophandel. Gedurende enkele dagen werd het blad nog uitgegeven door een in der haast nieuw opgerichte vennootschap («De Roos») die ongeveer 180 van de 310 personeelsleden had overgenomen. Doch nadat de beheerder van de N.V. De Roos en een gedeelte van het nieuw aangeworven personeel (vooral de arbeiders en bedienden) geen akkoord konden bereiken over de nieuwe arbeidscontracten, kon de krant niet meer gedrukt worden en verdween definitief op 19 juli. De N.V. De

Roos zou de bedoeling hebben om in het najaar met een geheel nieuw dagblad (van socialistische — niet B.S.P. — strekking) op de markt te komen. Intussen werd de socialistische pers in Vlaanderen herleid tot één titel, nl. de Gentse «Vooruit».

Het Westduitse federaal kartelbureau heeft zijn veto gesteld tegen het feit dat het SPRINGERCONCERN de meerderheid van de aandelen wou verwerven van het Münchner Zeitungsverlag. Het kartelbureau gaf als motivering dat het Springerconcern op die wijze een overheersende positie zou verwerven in de Duitse boulevardkranten. Het Münchner Zeitungsverlag geeft o.m. de «Münchner Merkur» en het boulevardblad «TZ» uit. De Springerdirectie is tegen deze uitspraak in beroep gegaan.

Ook de GROEP BREBART (uitgever van «La Dernière Heure» en van «La Libre Belgique») zou financiële moeilijkheden hebben. Maurice Brébart moest op 17 juli 1978 voor

de Brusselse Handelsrechtbank verschijnen wegens het niet voldoen van een afbetaling en is genoopt de (nieuwe) gebouwen, waarvan de kostprijs de raming overschrijdt te verkopen om z'n krantengroep — voorlopig ? — in leven te houden.

De Nederlandse Bioscoopbond en acht buitenlandse filmaatschappijen hebben in juli 1978 een proefproces tegen de stichting tot exploitatie Centrale Antenne Inrichting Amstelveen (CAI) over het AUTEURSRECHT OP FILMS BIJ DOORGIFTE VIA EEN KABEL verloren. Inzet van deze proefprocedure was de vraag of de 'doorgifte' door een kabeldistributienet aan zijn abonnees van auteursrechtelijk beschermde TV-films een eigen vorm van exploitatie van deze films oplevert. Hiervoor is immers toestemming van de makers vereist, welke doorgaans tegen betaling wordt verleend. De rechtbank oordeelde dat het eerder om een collectieve voorziening ging waarbij de overheid tegemoetkomt aan de belangen van de burgers.

Op 22 juli 1978 richtte de directie van de TIMES-GROEP een brief tot het personeel, waarin werd meegedeeld dat alle publikaties van de groep zullen stopgezet worden indien de sociale vrede in de onderneming niet terugkeert. Wegens een conflict tussen de directie en de arbeiders van de zetterij konden reeds herhaaldelijk verscheidene uitgaven niet verschijnen. Dit betekende op enkele maanden een verlies van 369.000 pond sterling. De groep geeft o.m. «The Times» en «The Sunday Times» uit.

In een vraaggesprek met de «Gazet van Antwerpen» (25 juli 1978) betoogde Mevrouw De Backer, minister van Nederlandse Cultuur, dat de persproblematiek «de nagel van haar doodskist is». Zij vindt deze problemen zo veelomvattend, zo belangrijk en ook zo opslorpend dat zij van mening is «dat wij best een STAATSSECRETARIS kunnen gebruiken die zich speciaal met het MEDIABELEID bezighoudt».

(ADVERTENTIE)

DELGAY

**audio-visueel didactisch materiaal
C.C.T.V.**

**koningsstraat 219, 1030 brussel
tel. 02. 219 14 59**